

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Април 2018.

Београд, мај 2018.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљане инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података се користи анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018, за Народну банку Србије, спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво) изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014, и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања свих сектора, осим становништва, у априлу су наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Финансијски сектор, привреда и синдикати очекују инфлацију у кратком року од 2,5%, 2,8% и 2,75%, респективно, а у средњем року очекују инфлацију на циљу Народне банке Србије (3,0%). Истовремено, становништво, као и прошлог месеца, очекује 5,0% и за годину и за две године дана унапред.

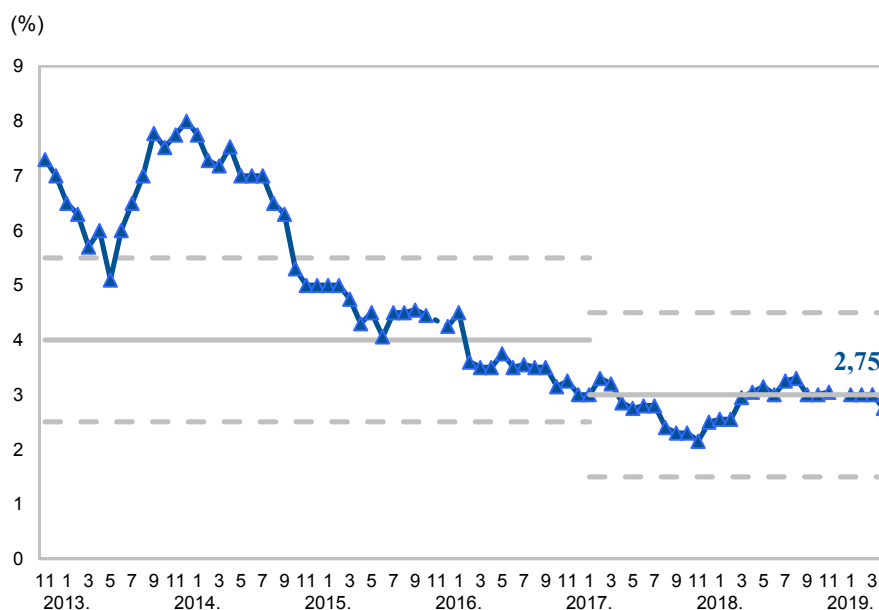
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима анкете агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора у априлу су опала на 2,5% (март 3,0%). Према мајској анкети агенције Блумберг, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију на нивоу од 2,8% (непромењено у односу на април).

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) снижена је у априлу на 2,75% (март 3,0%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године дана унапред) остала су усидрена на 3,0% и у границама циља се налазе од увођења овог питања у анкетни упитник (март 2014).

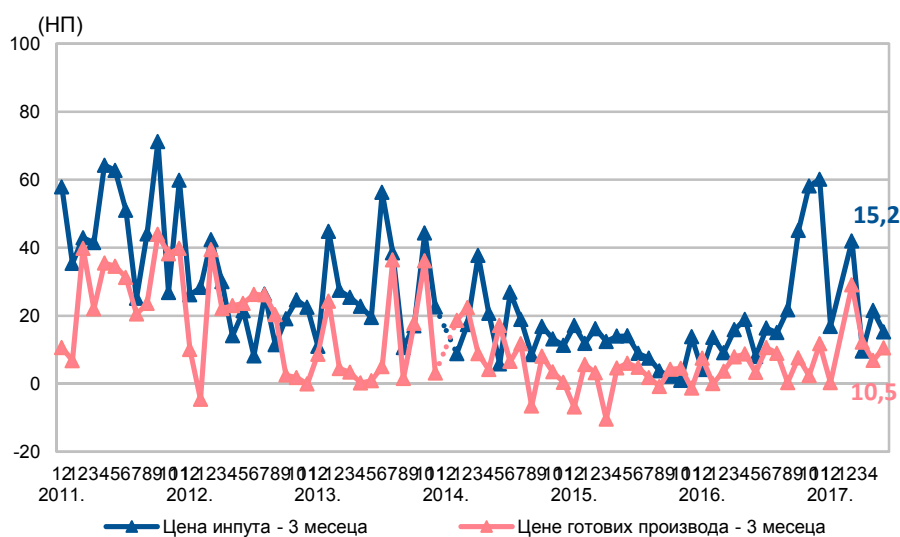
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Краткорочна инфлациона очекивања привредника такође су опала, и то са 3,0% у марту на 2,8% у априлу, а средњорочна су остала усидрена на циљу Народне банке Србије (3,0%). Додатну потврду стабилних услова пословања представља оцена привредника да се у наредној години дана може очекивати раст инвестиционе активности.

Већина привредника је и у априлу (88,6%), као и претходних месеци, очекивала да се цене њихових производа у наредна три месеца неће мењати. Нето проценат² (НП) привредника који у **наредна три месеца** очекује раст цена *својих производа* у априлу износио је 10,5% (март 6,8%), а у **наредној години дана** НП привредника који очекује раст цена својих производа износи 58,5% (март 51,3%). Такође, НП привредника који очекује раст *цена инпута* у наредна **три месеца** снижен је на 15,2% (март 21,5%), а у погледу очекиваног раста цена инпута у наредној **години дана** на 28,3% (март 33,9%).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Према резултатима априлске анкете, НП привредника који очекује раст производње/промета у наредна три месеца износи 28,0% (март 29,9%), а у наредној години дана 45,1% (март 44,5%).

Инфлациона очекивања синдиката

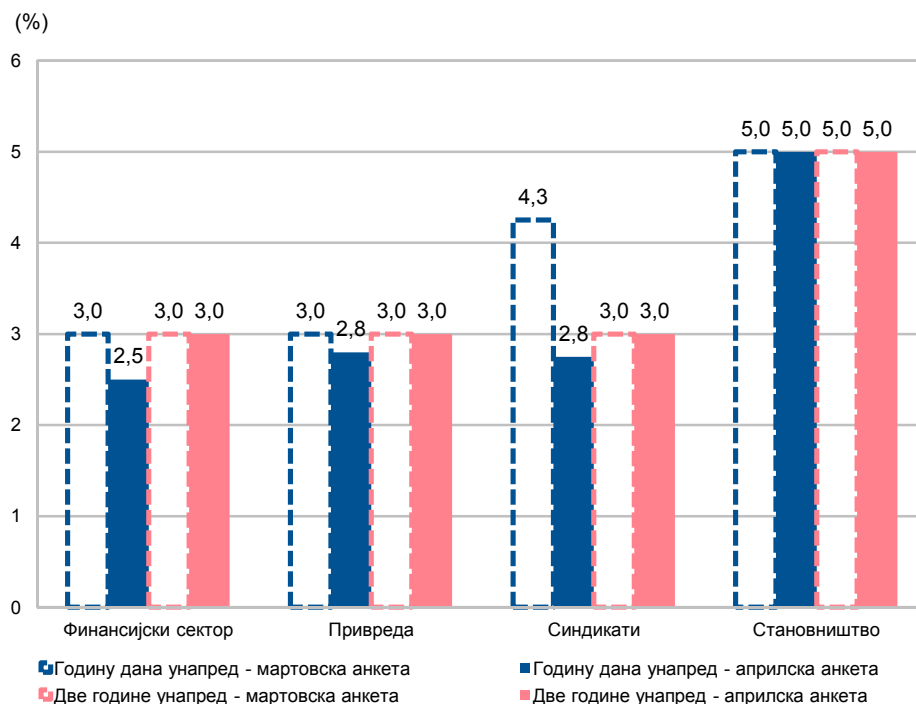
Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника синдиката за годину дана унапред у априлу су пала на 2,75% (март 4,25%), а за две године дана унапред су непромењена на 3,0%.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати априлске анкете агенције Ипсос показују да су и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва остала непромењена, на нивоу од 5,0%, на ком се налазе од маја 2017. (с изузетком јануара 2018).

Графикон 3. Очекивана мг. инфлација за једну и две године дана унапред

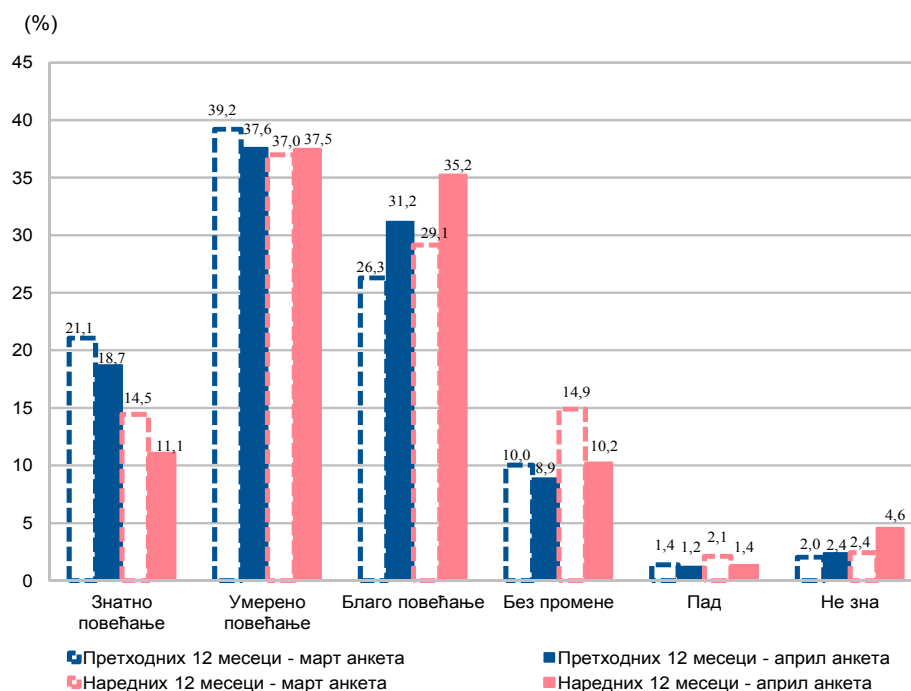
Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати описне (квалитативне) анкете, као и претходних месеци, у складу су с нумерички исказаном очекиваном инфлацијом и показују да и у априлу највећи број анкетираних грађана (72,7%) очекује **умерено или благо повећање цена** у наредној години дана. Истовремено, учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредној години дана у априлу је снижено на 11,1% (март 14,5%). Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 10,2% и 1,4%, респективно, док се 4,6% испитаника изјаснило да не зна.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

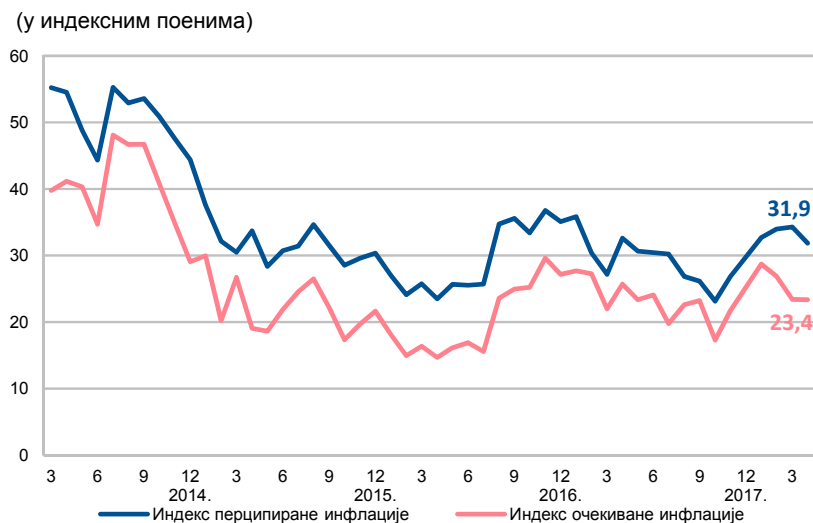

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа него претходну годину дана, што се исказује вишом вредношћу индекса перципиране инфлације од индекса очекиване

инфлације. Овако кретање последица је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци.**³

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

Извор: Ипсос.

³ Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.